

ולי נשפט, את
המפור שהתפרסם
לאחרונה שלא
במדינה, אודות הנער
שריה רבליצקי שהגיע
לישיבת הדין.

חתנו שליט"א אספר לך בדיוק כפי
ששמעתי ממורי רבי - מרן הגאון רבי
יהוסאל מדנא וצוק"ל, ביום אירוסיו עם
בתו שתהי' של רבי שריה וצוק"ל, ובה
אמה.

התארתני במלון 'ארץ ישראל' בתל
אביב ביחוד הדוקט, סיפר רבי יהוסאל
(במלון התאכסנו ראשי הישיבות).
נכנסתי לשתייה בבית הכנסת מאה

שערים והגבאי הראשי שם, היה אביו
של רבי שריה, ראיתי נער שנראה היה
בבן עשירים, והוא מתפלל כמנהג מעות.
התפעלתי והתפלאתי כיצד נער כזה
מתפלל בצורה כזו, שאלתי מי אתה
והשיב אני הבן של צד"י. אכן נודע
הדבר. עכ"ל.

מספרים, ושמעתי בן ממקור מוסמך,
שרבי יהוסאל אמר אז לרבי זרח שפיירא
וצ"ל שהיה מתלמידי ישיבת חברון
יהר עם רבי ישראל שינער וצ"ל והיה
ממקורבי רבי יהוסאל: תיגס לאבא
של הנער שריה, ותספיע עליו סיכנים
את הבן שלו לישיבת חברון, ומדוע?
כי אם אין לנו בישיבה כזו תפילה,

זה קטרוג על ישיבת חברון. צריכים
למשוך אותו לישיבה, ע"כ. כלומר, לא
רק שהוא דאג לנער אלא היה לו מבט
כולל אסטרטגי יותר, ראנה לישיבת
חברון, ואבן רבי זרח פעל את פעולתו,
האבא הסכים.

בעת שהתאירסתי רבי יהוסאל אמר לי
עוד: תדע לך שרבי שריה, לא רק גאון
אלא גאון וצדיק גם יחד. חמי היה אז
אברך בגיל הארבעים לחייו, הוא היה
שולחן ערוך חי מהלך, לא יכלו לפגוש
הלכה שהוא לא קיימה - סעיף קטן
בנושא כלים שלא קיים, או שלא ידעו
על מוריו ולהלכה למעשה.

רבי יוסף אליהו מבקש להצביע על
חלקים מצאונות נדירה ביותר.

בתסט"ז כבר החל בתוכנית להוציא
לאור על פני תבל את הספר "שורת
הדין" חלק ראשון (וכרוגמת הספר
שהוציא לאור לימים רשכבה"ג מרן
שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א).
בסופו של יום הוא לא המשיך במלאכת
הקודש, אבל על הלכות ערלה כבר
כתב. מרשים להכיר שם את גאונותו
כבר בימים הרב.

אצטט לך את לשון סער הספר "שורת
הדין": "כו נקבצו טעמים ונימוקים
(של הלכות ערלה בשולחן ערוך)
במשנה ובתו"כ גמרא בבלי וירושלמי
ומפרשיהם, כל שיטות הרעות
הראשונים בהלכות אלו המפורזים בכל
ספרי הראשונים ומפרשי הרמב"ם וכן
מכל ספרי האחרונים, ראשונים האחרונים
כגון הכרתי ופלתי ועד אחרוני זמננו
שחיברו ספרים מיוחדים להלכות אלו,
גם מורבה ספרי שות"י"ם ומכל הנדפס
במאספים וסגמריים כעניינים אלו".
הוא ממשיך: "והכל מתבאר והוסק
להלכה למעשה בסדר נכון בעזרת ר'

רבי זרח שריה וצוק"ל

יוסף שבת קורש

עם חתנו ד"ר זאבאק, רבי יצחק אליהו זינגר

ההכנות בימים אלו: ט"ו באב, אלול, עד ה"תמונות" במוצאי יום הכיפורים | מצעירותו מבואו ועד צאתו - גאון ויחיד | שיחה מאלפת על מדרגות הבית ברחוב ירושלים | חתנו הגאון רבי יוסף אליהו וינוגרד שליט"א, ולצדו נכדיו הרה"ג ר' מרדכי פלד שליט"א ויד ימינו הרה"ג ר' יעקב וינוגרד שליט"א ממאנים לדבר על הסבא קדישא בלשון עבר. מילים וגעגועים, דמעות ואנחות שלא מתיימרות לנגוע בשולי הגלימה

שלו וההידורים המופלגים זאת הנושג 'מקשה', הוא היה מהראשונים שהחמירו כזה וחידשו בכלל ישראל. וזאת לא רצה לבדוק את הישגות, וזאת משום כהם אחרי בריקה, כי חשש שמא יגלה פסול בבריקה וכפי שאכן קורה לפעמים. גם לא רצה לבדוק - שמא ימצא פסול. הבריקה - ויצטרכו לרון למסור מנחת נחשב שהתפילין לא היו מונות.

והנה, היה זה לפני עשרות שנים, נכנסתי לביתו של רבי שמאי סיפר וצ"ל וביקשתי: "תעשה לי תפילין עם כל ההידורים שאתה עושה לשוועי שלי". מי אתה? - הביט עלי. אמרתי לה חתנו של רבי שריה. חידך רבי שמאי ואמר: יש לחמך כמה תפילין "פסולות", תיקח אחת מהן ותניחן לבתחילה ולמהדרין מן המהדרין...

חמי וצ"ל התנהג כמו יהודי מורם מהדור שלפני מאה שנה. אומרים בשם גדולים כי לכן הקב"ה מאריך ימיהם של גדולים מהסוג הזה, לאו דווקא בגלל מעשיהם, אלא גם ובגלל ירידת הדורות.

ממקומה ו...נפלה על גב ידו. פתילה קוערת.

הבטתי לראות, סיפר לי האברך ומיד אחרי שעת מעשה כיצד ינהג עכשיו. וראיתי: הגאון הצדיק ר' שריה עצם את העיניים, חפס מיד את ידו האחת בידו השניה. פניו האדומים מכאב האש הכוערת והוא נשך שפתיים בתגובת כאב והמתין כך - עד שהפתילה תיכבה (ולא השליך אותה מעל גב ידו - לכבותה, חלילה, ביום טוב).

זו תגובה ספונטאנית של איש קדוש כמותו, שזיה כולו תורה וידאה טהורה.

התפילין ה"פסולות"

אנו מנסים לגעת במנהגיו של הגאון רבי שריה וצ"ל, וחתנו שליט"א מסייע לנו לגעת בשולי הגלימה על רגל אחת: אספר לכם סנסן יפה שנתון גם מבט קל על שמש גובדו הרחבי של השווער וצוק"ל. בשעתו, הוא החליף כמה פעמים את התפילין שלו. ועשה לעצמו תפילין חדשות - עם כל החומרות

ובלשון קל רצח על סדר השו"ע על דרך ספר משנה ברורה סמין החפץ חיים וצ"ל. אלו מילותיו הכתובות בתשט"ו ברוחו כבן שלשים שנה. "נלוה אליו מרור בירורי הלכה ובירור רחב של איזה מהלכות אלו, ומרור 'דלתי ציון' לציון מי הם בעלי השמועה שרברבים הובאו בשורת הדין".

האש הבוערת

רבי יוסף אליהו וינוגרד מקצר בדברים ומציין עובדה שמשקפת יראת שמים טהורה ו'חפצא' של שולחן ערוך חי: בשעתו העיר לי תלמיד חכם, דבר מיוחד שראה. היה זה בליל שבועות אחרי עלות השחר לקראת תפילת וותיקן, וחתני וצ"ל הגיע לתפארת ציון לקראת התפילה וחרר התפילה שלו היה חשוך. הוא נכנס להיכל הגדול הסמוך, כדי להבעיר אש מנר לנר ולהעבירה. הוא הרליק את הנר ופסע אתו בחזרה לכיוון חדר התפילה שלהם, כשלתע הפתילה הבוערת התנתקה

משמים נחתים לנו עוד קצה חבל שנוכל להחזיק בו - ועל ידי כך להבדיל את המושגים של הדורות הקודמים. חבל על ראב"דן ולא משתכחין.

הרקדוק הלכה שלו כידוע, היה כתר מקמאי. הוא היה סבור שהיסת הרעת באבילות הוא איסור. פעם כאשר ביקש ממני ללוותו לגיחוס אבלים בבית משפחה חשובה מאד. לפני שנכנסנו אמר לי: אם יהיו שם רבנים בטלים או פוליטיקה וברדסה לא נישאר שם. ואכן, מיד שנכנסנו דיברו שם דברי בטלה. הוא התיישב ואמר "המקום יחמם" ומיד קם ויצא. וכאשר "ישב שכעה" בעצמו חשש מאד מהיסת הרעת, נזחר מאד מדברים בטלים ולמר עם בנו כל העת רמב"ם בהלכות אלו. הוא קרא הלכה אחת ורבי דוד שליט"א הלכה שניה וחזר הלילה - כל הזמן.

בעת השכעה' כאשר נכנסו לנחם לקראת כל מנחם אמר "ברוך דיין האמת". באחת הפעמים שעמרתי בחדר עמד מאחורי דיין חשוב תלמיד חכם וכשהיה נוכח במחזה זה של "דיין האמת", לחם באוזני "מנא ליה הדברים הללו...? הוא היה בטוח שהשווער לא שומע אבל הוא שמע. פנה אליו ואמר: באר הגולה סימן שע"ז... ההוא נדהם והתבייש.

נחתנו שליט"א מקריא את רבדי "באר הגולה" ומקריא: בטור סי' שע"ז כתב בב"י "אין המנהגים רשאים לפתוח עד שיפתח האבול. ונראה שמה שכתב הרמב"ן בשם רבינו האי שהאכלים מתחילים ואומרים 'ברוך דיין האמת' הוא מטעם זה". על פי זה כתב בבאר הגולה שם בשולחן ערוך: "וכתב הבית יוסף שראה מה כתב הרמב"ן בשם רבינו האי גאון שהאכלים מתחילים ואומרים ברוך דיין האמת הוא מטעם זה".

בשעתו, אחד מגדולי התורה בדור, התגודד סמוך אליו כחוב ירושלים בבני ברק. סיפר לי ת"ח שהשתתף בימים ההם לפני יותר מיוזל שנים, בשיעור הקבוע של אותו גדול. אחד היושבים בשיעור הוביל דבר הלכה של השווער וצ"ל. ישב שם ת"ח נוסף, שמשהו מה הגיב שלא בדרך ארץ. הגאון הבחין בכך, הסתכל עליו בנעירה והתבטא בעולם הזה יש לך אפשרות לנער, נוחא, אבל שם, למעלה

בעלמא דאתי, הוא יחיד על כולנו גם יחד, והצביע על כל הנאספים.

ההוצאה הראשונה של ספר חפץ חיים

הנכד רבי יעקב וינוגרד שליט"א מספר: במוצאי שבת של האשפוז הראשון נכנסתי לבקר והתעניינתי כיצד סבא מרגיש? והוא השיב: ברוך ר', אבל מדוע מוצאים לי רם הדי אף פעם לא שפכתי רם של שום אחד, כשכוונתי ב"שפיכות דם" - אונאה, מלכין פני חברו, ולשון הרע וכדומה...

ומכאן אנו שבים לשמירת הלשון של הגאון רבי שרית. אנו מתעניינים מה המקור לכך שאמר על עצמו ששבעים שנה לא הוציא מפיו לשון הרע...

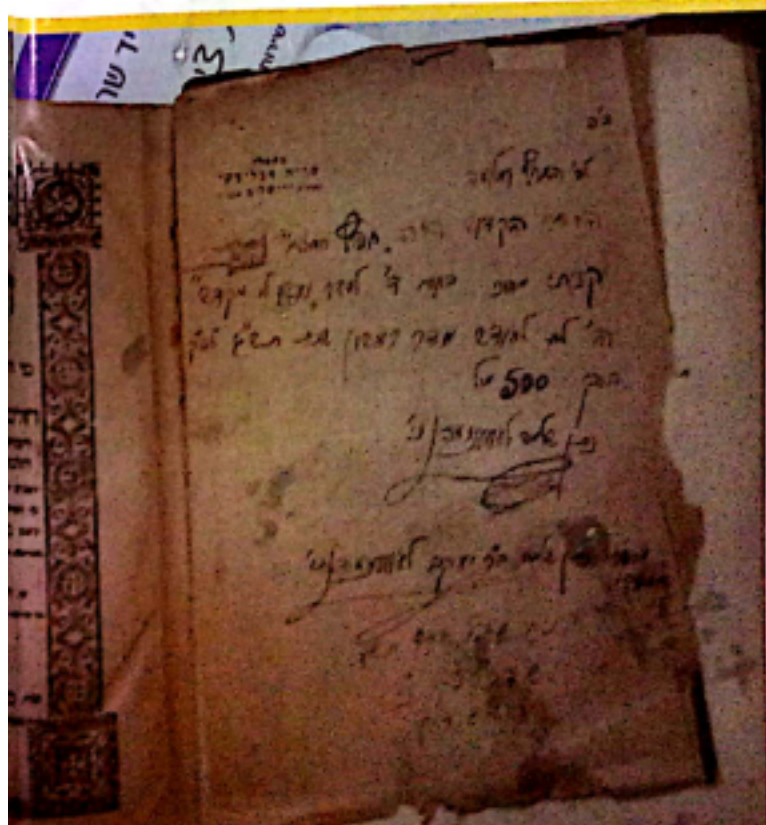
רבי יוסף אליהו שליט"א משיבו לי אמר אישית בוו הלשון: כאשר הייתי בישיבת חברון לא ידעתי מה זה חומר לשון הרע, עד שהגיע לידי הספר שמירת הלשון שיצא על ידי החפץ חיים מההוצאה הראשונה של הספר, ומאז בלא גדר - הפסקתי לרבר לשון הרע, ברוך ר' - שבעים שנה. הנכד מוציא ומראה לנו את ספר החפץ חיים שעליו דיבר הסבא,

מרגש לחזוין ביד את הספר שהגביה מאד את רמתו הרוחנית של הגאון רבי שרית וציק"ל.

הוא ויתר הרבה דברים גדולים בממון וגוף שקשה למרט כיוון שאמר לעצמו, "איך אני שחי תמיד על הלכתחילה, יתנהג בדיעבד", היינו בדיעבד - לדידו שהשתרל תמיד לצאת ידי כל השיטות, וכעת הוא נאלץ לעשות פעולה שהיא מהוררת רק על פי שיטת הרמ"א, לדוגמא.

נשמה גבוהה

נכדו הגדול שליט"א הרה"ג ר' מרדכי פלד משתלב בשיחה, ומספר. הנה מסתמא כבר סיפרו לכם כי בעת כואו בבית הנישואין עם בתו של רבי הגאון השקדן ר' חיים עוזר ינובסקי וצ"ל, אמר לו מרן החזן איש אורותיה זו נשמה גבוהה שידרה לעולם. ואכן מעניין להבחין בכך מימי ילדותו ממש בהיותו בסביבת מגורים חזקה, ועם כל זאת הפציע אורו מתוכו. בגיל 8 הוא עמד בחנות מכולת ליד ביתו בתל אביב, בעת שהתפתחה שם תנורה קשה בין בעל החנות לאנשי דלא מעלי, ובעת שהם זעקו בנגותו של בעל המכולת

על הכסא וכך קיבל עירוי. כך ישב יומיים רצופים עם תפילין כל היום. גם באשמו הג'ל ישב בבית חולים עם תפילין, ואנשי הרפואה ניגשו לבקש ברכות, כאשר ראו את מראהו.

חפצא של מצוות

אחרון הבנים, נכדו מקדוק, הוא רבי יעקב וינגרד שליט"א, סגן סגן ממונה על מוצאות.

לפני שנתיים, קרוב ל-10 שנים, זצ"ל נכנס לחדר ברגש. הוא שיניע, והתאונן על כאב פצע. שיניע מתחת לשיניים תותבות. זהו יצין ואמה כפי שאני רואה ומשמע. זהו נמצא כאן זמן ממושך, ומה קרה בעת נסו, השיב הסבא, אך כמשיך ימי. הוא אכפת לי לאכול עם הסבא, אבל מעט שאני צריך לקיים בסיוע בעזרת אכילת בויז בליל סוכות - בשמחה, לא אוכל לקיימה בשמחה עם הסבא הזה.

האם אפשר לישמע מעט על הצדקות

המיוזבים של רבי יצחק?

הרב יעקב וינגרד סתא אמרה לי מעט "דע לה". הוא גם ידע מה שהוא אוכל ולא תמיד אפשר לדעת. אבל אני בן יודעת ומבינה, כמו בן הארץ מושגת שלו היה כבד באיפו קבוע בשעות היום, לעיתים רחוקות נכנס ארץ.

בשנים מודיע גם בדישנות, ומדיני סבת אחת אחת ציטי שיניע. שנהגת בעיה ממדינת לא אבל מדי ארץ הצדדים ועד עלות השחר. א.א.א. בעלות השחר, כבד בדי

ליהודי צדיק זקן ממונה שמתפלל, אלא שזו נשמה נבונה שידרה לעולם, שאכן נודר שלא לקלסל אותה.

שמעתי מגיסי כי בשבועות האחרונים הרופא אמר לו כי לצורך טיפול הוא לא יוכל לשכב על צידו, אלא על גבו, וכמו כל החולים ששוכבים על הגב, סבא הגיבו אם לשכב פרקדן, לא! אלא אני אשב על הכורסא עד סוף ההיים וכך חתנו לי את הטיפול. כמו כן התאסן מאד לשכב על צד שמאל ולא על צד ימין. ובקושי רב שכנעו אותו - מהמת סכנה לריאותיו, שישכב על צד ימין ולא על צד שמאל.

שמעתי פעם מהמותי - בתו הרבנית תחי', שכאשר אמו התארחת בכיתו בשבתות. בכל עת שהיא נכנסה לחדר היה קם מלא קומתו, גם עשרות פעמים ביום, "ליקום מקמי שכנינה".

כלפי הענין של פרקדן מגיב חתנו הגר"א וינגרד שליט"א. ארומים קצת. לפני כחמש עשרה שנה עבר ניתוח להחלפת ברך. אחרי הניתוח העבירו אותו למחלקה והשכיבו אותו על המיטה. הוא נסער, "משכיבים אותי פרקדן". אמרו לו כי לטובת הרגל אין לו לשכב על צידו, אך ביאן וכיקס שאותו יושבו על סבא ואת הרגל יניחו בתנוחה ראויה אבל לא כל הגוף פיקדן: לא הייתה ברירה עד שהושיבו אותו על הכורסא ליד המיטה וכך ישב כל ימי האשפוז. יצין כי לפני הניתוח שהיה ב-9 בלילה, שכר "אח רפוא" שתפקידו היה להעיד אותו בחצות כדי לומר תיקון חצות ואח"כ להעירו בעלות השחר לפני תפילת ותיקין.

גם לפני שלוש שנים, כיוון שהיה צם כל שלושת השבועות כפי שמחזר בשולחן ערוך שאנשי מעשה צמים כל ג' השבועות, הבחינו אצלו בראש חודש אב התייבשות כללית והוא נאלץ לצאת להתאשפז ב"מעיני הישועה" ליוזמים של עירוי גזולים, רצו להשכיב אותו במיטה והיו לציני. בעיות: האחת שלא היה מינו לשכב פיקדן והשניה שהמדינים מסובסים ובראש חודש אב לא משתמשים בסדין סבוס. הגאון רבי יצחק וילברטין בא במיוחד לאלצו לשכב על המדינים והרשים והסובסים ולא הסכים, והוצרכו להשיב אותו

מהמניעים והכיוונים שלהם, לפתע נשמע קולו הדקיק: "הוא גם מחויב חמץ בפסח בחנות שלר". ילד קטן עם כזה כאב. כילד הוא לא ידע עד כמה הוא מכתכן בהתערבות הזו בעיצומה של מריבה בין עבריינים. ואכן בעל החנות אמר לו: "אם אתה לא היית הבן של רבליצקי הייתי פוגע בך", ואת זה שמעתי מפי הסבא זצ"ל.

שוב שאלתי פעם את סבא זצ"ל - אומר רבי מרדכי פלד שליט"א - היכן וממי למדת דרכי התפילה והלכותיה בצעירותך? הוא השיב לי: הייתי ילד כבן אחת עשרה וחצי, והייתי יוצא במוקד להתפלל עם הנץ. הייתי מתלווה מדי בוקר והולך ככרת דרך ארוכה לצידו של הרב נחמן יהודה סילבר זצ"ל שהיה יוצא מוקדם וצועד עם התפילין מביתו לבית הכנסת הגר"א בצידו השני של רחוב הירקון בתל אביב, ודרכ סילבר היה גם נשאר עטור כל היום עם תפילין על ודעו ובראשו - אמר הסבא. "הוא לימד אותי כיצד מתפללים. כבר בדרך היה מתפלל בנעימות רבה ובאיטיות". אבל נשאל את עצמנו כיצד התחבר אליו, מה פתאום עלה בדעתו להתהלך כל כך מוקדם בתל אביב להתלוות

6/13